

Voorwaarden en uitgangspunten voor de transitie van beschermd naar (begeleid) zelfstandig wonen

De overheid heeft besloten dat de verantwoordelijkheid voor Beschermd Wonen (BW) per 1-1-2020 overgaat van de centrumgemeente naar elke gemeente afzonderlijk. De commissie 'Toekomst Beschermd Wonen' werd geleid door Erik Dannenberg en heeft geadviseerd om BW zo gewoon mogelijk te maken: van Beschermd Wonen naar een Beschermd Thuis. Vandaar dat de gemeente Alkmaar heeft besloten tot de overgang of transitie van beschermd naar (Begeleid) Zelfstandig Wonen (B)ZW, gedurende de periode 2018 tot 2023. De uitloop van 2020 tot 2023 is nodig om voldoende passende wooneenheden te realiseren. Uiteindelijk zullen veel meer cliënten dan nu zelfstandig thuis wonen met behulp van flexibele ondersteuning.

De Wmo Raad Alkmaar meent dat de overgang van BW naar (B)ZW kan leiden tot meer zelf/samenredzaamheid, participatie en een passender kwaliteit van leven, mits dat tot de mogelijkheden van de cliënten behoort. De Wmo Raad Alkmaar zal deze transitie dan ook volgen aan de hand van onderstaande voorwaarden en uitgangspunten en mede daarop haar bijdragen en (on)gevraagde adviezen baseren.

1 Randvoorwaarden commissie Dannenberg

- Versterken van zelfmanagement, ervaringsdeskundigheid en informele zorg
- Garanderen van langdurige begeleiding met flexibele intensiteit
- Ondersteuningscontinuüm voor herstel en participatie
- Een breed arsenaal van woonvarianten
- Beschikbare en betaalbare wooneenheden
- Laagdrempelige toegang tot zorgfuncties
- Duurzaam samenwerken tussen gemeenten en zorgverzekeraars
- Borgen van kwaliteit en vraaggerichtheid van ondersteuning.

2 Samenhangende ondersteuning en expertise

- Er is voldoende samenhangende ondersteuning en expertise tussen en op levensgebieden die voor de betreffende bewoners belangrijk zijn, zoals inkomen en schulden.

3 Herstel van kwaliteit van leven

- Het persoonlijk en maatschappelijk herstel van bewoners staat centraal, zodat zij een passende kwaliteit van leven bereiken; een persoonlijk plan kan daarbij nuttig zijn.

4 Levensgebieden

- Het gebruik van de zelfredzaamheidsmatrix bevordert de duidelijkheid van toewijzingen en beoogde resultaten op de extra en standaard levensgebieden
- Extra levensgebieden zijn: Bescherming en Woonbegeleiding
- De standaard levensgebieden zijn: Financiën, Dagbesteding, Huisvesting, Huiselijke relaties, Geestelijke gezondheid, Lichamelijke gezondheid, Verslaving, Activiteiten Dagelijks Leven, Sociaal netwerk, Maatschappelijke participatie, Justitie; plus voor ouders: Lichamelijke verzorging, Sociaal-emotionele ondersteuning, Scholing, Opvang; plus voor ouderen: Tijdsbesteding. Financiën: cliënten gaan er 100-150 euro per maand op achteruit, doordat BW vergoedingen wegvallen, terwijl (B)ZW eigen bijdragen betaald moeten worden.

Voorwaarden en uitgangspunten voor de transitie van beschermd naar (begeleid) zelfstandig wonen**5 Helderheid over toegang en woonvormen**

- Er is een convenant gesloten over (landelijke) toegang
- Als een bestaande BW cliënt in een andere gemeente een passender kwaliteit van leven kan bereiken of behouden, dan krijgt hij/zij die mogelijkheid
- Onderscheid tussen zelfstandig wonen (ZW) met thuisondersteuning, begeleid zelfstandig wonen (BZW) met bescherming, woonbegeleiding, dagbesteding en thuisondersteuning en 'klassiek' beschermd wonen (BW).

6 Scheiden van wonen en zorg

- Scheiden van wonen en zorg is mogelijk, mits de bescherming, woonbegeleiding, dagbesteding en thuisondersteuning voldoende blijft. Bij 'klassiek' BW worden wonen en zorg niet gescheiden.

7 Wonen

- De regiogemeenten nemen volgens de Woningwet veel meer hun regie in de prestatieafspraken met de corporaties
- De huidige langer dan gemiddeld in BW verblijvende bewoners behouden hun BW plek
- Er zijn voldoende betaalbare en passende wooneenheden beschikbaar; alle partijen dienen samen voldoende betaalbare en passende wooneenheden te realiseren
- De verkregen (begeleid) zelfstandige woonplek blijft zoveel mogelijk behouden
- Het aantal langdurende blijvers van de doelgroep BW is bekend
- De door BW aanbieders geschatte behoefte aan extra wooneenheden is gebaseerd op een periode van 5 jaar (2018-2023)
- De betekenis van de kwantitatieve woonopgave voor de kwantitatieve zorgopgave is duidelijk in de zin van (langerdurende) ondersteuning, woonbegeleiding, bescherming en dagbesteding
- Duidelijk is voor welke cliënten het sociaal pension een alternatief is voor BW
- Zoveel mogelijk directe plaatsing in BZW met passende bescherming, woonbegeleiding, dagbesteding en thuisondersteuning, vergelijkbaar met Housing First.

8 Bescherming en ondersteuning

- Er is voldoende en passend toezicht beschikbaar
- Er is bij inwoners en werkgevers voldoende bereidheid tot sociale inclusie
- De (langerdurende) thuisondersteuning, woonbegeleiding, bescherming en (arbeidsmatige) dagbesteding, inclusief technologie is voldoende beschikbaar en schaalbaar; cliënten hebben het eerste halfjaar extra begeleiding nodig, doordat zij formele contacten / zaken moeten afhandelen, waar ze niet vertrouwd mee zijn
- Tijdens de overgang van BW naar BZW wordt de ondersteuning opgeschaald.

9 Nabije omgeving

- De buurt kan via wijkcentrum of -netwerk kwartier voor cliënten maken (sociale inclusie)
- Er zijn voldoende en passende voorzieningen in de nabije omgeving beschikbaar
- De voorzieningen zijn voldoende toegankelijk, volgens het VN verdrag voor mensen met een beperking.